

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 739)

Diyabet İşleri Başkanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/466)

Not: Tasarı Başkanlıkça Anayasa ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

5.7.1999

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/196-342/2895

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

1/458 Diyanet İşleri Başkanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

3.6.1996

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/196-342/2397

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 78 inci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz

Başbakan

1/522 Diyanet İşleri Başkanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı (S. Sayısı : 827)

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı : B.02.0.KKG/101-320/01687

29.3.1993

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 18.2.1993 tarihinde kararlaştırılan “Diyabet İşleri Başkanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

633 sayılı Kanununun 31 inci maddesi 26.4.1976 tarihli ve 1982 sayılı Kanunla değiştirilmiş ise de 1982 sayılı Kanun Anayasa Mahkemesinin 18.12.1979 tarihli ve E:1979/25, K:1979/46 sayılı kararı ile iptal edilmiş ve bu karar 11 Mayıs 1981 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Resmî Gazetenin 11 Mayıs 1980 tarihli ve 16985 sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

Söz konusu Kanununun 31 inci maddesinde Dinî Yayınlar Döner Sermaye İşletmesinin sermaye limiti belirlenmiş ve bu limiti aşan (bağış, aynı ve nakdî yardımlar ile demirbaş eşya hariç) kısmının Hazineye yatırılarak gelir kaydedilmesi hüküm altına alınmıştır.

Ancak, Kanununun 31 inci maddesinin ilgili hükmünün Anayasa Mahkemesince iptal edilmesi neticesinde, Dinî Yayınlar Döner Sermayesinin limiti de ortadan kalktığından, hukukî bir boşluk meydana gelmiştir. Ortaya çıkan bu hukukî boşluk, Diyanet İşleri Başkanlığı ile Maliye ve Gümrük Bakanlığı arasında bir takım ihtilaflara sebep olmaktadır.

Diyanet İşleri Başkanlığı, irşad hizmetlerini yayın yoluyla da yürütmektedir. Başkanlığın yayın yoluyla dinî irşad hizmetlerinin gerçekleştirilmesinde Dinî Yayınlar Döner Sermaye İşletmesinin büyük payı bulunmaktadır. Dinî irşad hizmetlerinin yayın yoluyla etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamak, ayrıca Diyanet İşleri Başkanlığı ile Maliye ve Gümrük Bakanlığı arasında kârların Hazineye yatırılması ile ilgili olarak doğmuş bulunan ihtilafları ortadan kaldırmak, işletmede istihdam edilen personeli ikramiye ve prim yoluyla çalışmaya teşvik ederek verimliliği artırmak maksadıyla, söz konusu Kanunun Dinî Yayınlar Döner Sermayesi ile ilgili 31 inci maddesinin yeniden düzenlenmesi gerekli görülmüştür.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Plan ve Bütçe Komisyonu
Esas No. : 1/466
Karar No. : 67

11.10.2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

19 ve 20 nci yasama dönemlerinde sonuçlandırılmayarak hükümsüz sayılan ancak, 5.7.1999 tarihinde İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi hükmü uyarınca Hükümetçe yenilenecek, Başkanlıkça 8.7.1999 tarihinde tali komisyon olarak Anayasa Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza

havale edilen “Diyanet İşleri Başkanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı”, Komisyonumuzun 10.10.2001 tarihinde yaptığı 1 inci birleşimde, Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Hasan Gemici ile Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi; İslâm dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek üzere 3 Mart 1924 tarihinde kurulan Diyanet İşleri Başkanlığının kuruluş ve görevlerine ilişkin hususlar 22.6.1965 ve 633 sayılı Kanunla yeniden düzenlenmiştir. Bu Kanunun 31 inci maddesiyle Dini Yayınlar Döner Sermaye İşletmesine ilişkin esas ve usuller ile bu işletmenin sermaye limiti belirlenmiştir. Söz konusu 31 inci maddede yer alan döner sermaye limiti, gelişen ve değişen ekonomik şartlar doğrultusunda 24.4.1976 tarihli ve 1982 sayılı Kanunla değiştirilmiş, ancak 1982 sayılı Kanunla 31 inci maddenin ikinci fıkrasında yapılan değişiklik Anayasa Mahkemesinin 18.12.1979 tarihli ve 1979/25 esas ve 1979/46 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ile Diyanet İşleri Başkanlığının Dini Yayınlar Döner Sermaye İşletmesinin limiti ortadan kalktığından, Başkanlık ile Maliye Bakanlığı arasında döner sermaye kârlarının hazineye yatırılması konusunda ihtilaflara yol açan hukukî bir boşluk meydana gelmiştir. Bu nedenle gerek ortaya çıkan hukukî boşluğun giderilmesi, gerekse Diyanet İşleri Başkanlığının yürüttüğü dini irşat hizmetlerinin yayın yoluyla etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesinin sağlanması amacıyla yeni bir düzenleme yapılması gereği hasıl olmuştur.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde; 633 sayılı Kanunun 31 inci maddesinin yeniden düzenlenmesi suretiyle, döner sermaye limitinin 100 milyar lira olarak belirlenmesi ve bu limiti beş katına kadar artırma konusunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmesinin öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda, Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

– Tasarı ile talep edilen sermaye artışının, işletmenin faaliyetlerinin bilgi teknolojisindeki gelişmelere paralel olarak geliştirilmesi amacıyla kullanılması gerektiği,

– Döner sermaye işletmeleri tarafından yürütülen hizmetlerin gözden geçirilmesinde ve bazı hizmetlerin özel sektöre devredilmesinde fayda mülâhaza edildiği,

– Döner sermaye, bütçe imkânları dahilinde gerçekleştirilemeyen hizmetlerin yürütülmesini sağladıkları, bu nedenle söz konusu işletmelerin tasfiyesi yerine etkinleştirilmelerinin daha gerçekçi bir yaklaşım olacağı,

– Başkanlığın yayın faaliyetlerinin, ülkemizin yakın ilişki içinde bulunduğu Türk Cumhuriyetleri ile diğer akraba topluluklarını kapsayacak şekilde genişletilmesi gerektiği,

– İslâm dininin vatandaşlarımıza yayın yoluyla daha etkin bir şekilde irşat edilmesine katkı sağlayacak söz konusu tasarının olumlu karşılandığı,

Şeklindeki görüş ve eleştirileri müteakip Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamada ise;

– Diyanet İşleri Başkanlığı Döner Sermaye işletmesinin, ülkemizde İslâm dininin geniş kesimlere yayın yoluyla irşat edilmesi açısından çok önemli işlevler yerine getirdiği,

– Günün değişen ve gelişen ekonomik şartları da dikkate alınarak, Başkanlığın Döner Sermaye İşletmesinin sermaye limitinin yeniden belirlenmesinin, yayın faaliyetlerinin daha etkin bir şekilde yürütülmesine katkı sağlayacağı,

– Diyanet İşleri Başkanlığının faaliyetlerinin daha da etkinleştirilmesi hususunda ifade edilen görüş ve temennilerin hassasiyetle değerlendirileceği,

İfade edilmiştir.

Geneli üzerinde yapılan görüşmeleri müteakip, Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddeleri üzerindeki görüşmelere geçilmiştir.

Tasarının;

– Çerçeve 1 inci maddesiyle düzenlenen 22.6.1965 tarihli ve 633 sayılı Kanununun 31 inci maddesi; günün ekonomik şartları dikkate alınarak, “100 milyar lira” olarak belirlenen sermaye limitinin “3 trilyon liraya” yükseltilmesi, sermaye limitine dahil edilecek tutarların muhasebe tekniğine uygun hale getirilmesi, Döner Sermaye İşletmesinin hizmetlerinin genel mevzuatla uyumlu bir şekilde yürütülmesi ve farklı hükümler getirilmemesi amacıyla yeniden düzenlenmesi suretiyle,

– Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri ise aynen,

Kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
<i>Metin Şahin</i>	<i>Hayrettin Özdemir</i>	<i>Ahmet Kabil</i>
Antalya	Ankara	Rize
Kâtip	Üye	Üye
<i>Cafer Tufan Yazıcıoğlu</i>	Dengir Mir Mehmet Fırat	<i>Gaffar Yakın</i>
Bartın	Adıyaman	Afyon
	(İmzada bulunamadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Sait Açıba</i>	<i>M. Zeki Sezer</i>	<i>Cengiz Aydoğan</i>
Afyon	Ankara	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>M. Güven Karahan</i>	<i>Hüseyin Arabacı</i>	Necati Yönder
Balıkesir	Bilecik	Bingöl
		(İmzada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
Zeki Ergezen	<i>Hayati Korkmaz</i>	<i>Oğuz Tezmen</i>
Bitlis	Bursa	Bursa
(İmzada bulunamadı)		
Üye	Üye	Üye
<i>M. Altan Karapaşaoğlu</i>	<i>Hakkı Duran</i>	<i>Aslan Polat</i>
Bursa	Çankırı	Erzurum

Üye
Mehmet Sadri Yıldırım

Eskişehir

Üye

Masum Türker

İstanbul

Üye

Hasan Çalıř

Karaman

Üye

Necdet Tekin

Kırklareli

Üye

Süleyman Çelebi

Mardin

Üye

Cevat Ayhan

Sakarya

Üye

Lütfi Ceylan

Tokat

Üye

S. Metin Kalkan

Hatay

Üye

Nesrin Nas

İstanbul

Üye

Arslan Aydar

Kars

Üye

Kemal Köse

Kocaeli

Üye

Metin Ergun

Muğla

Üye

Kemal Kabatař

Samsun

Üye

Mehmet Döner

Hatay

Üye

Celal Adan

İstanbul

(İmzada bulunamadı)

Üye

Mehmet Serdarođlu

Kastamonu

Üye

Ahmet Derin

Kütahya

(İmzada bulunamadı)

Üye

ř. Ramis Savař

Sakarya

Üye

Yařar Topçu

Sinop

Üye

Bekir Gündođan

Tunceli

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞININ KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUNUN BİR MADDESİNİN DEĞİŞ- TİRİLMESİNE İLİŞKİN KANUN TASARISI

MADDE 1. - 22.6.1965 tarihli ve 633 sayılı Kanunun 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Dinî Yayınlar Döner Sermaye İşletmesi

Madde 31. - Başkanlık bütçesine “Dinî Yayınlar Döner Sermayesi” adı ile konulmuş ve konulacak ödenekler, bu maksatla yapılan aynı ve nakdî bağış ve yardımlar ve bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Dinî Yayınlar Döner Sermayesinin limitini aşan kısmının tamamı ile Döner Sermayenin İşletilmesinden elde edilen kârlar Başkanlıkça yapılacak dinî yayın işlerinde kullanılır.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce, Dinî Yayınlar Döner Sermayesinin limitini aşan kısmının tamamı ile Döner Sermayenin işletilmesinden elde edilecek kârlar, sermaye yüz milyar lirayı buluncaya kadar sermayeye eklenir. Bu miktarı beş katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bağış ve yardımlar ile demirbaş eşya, bu miktarların dışındadır. Sermaye yüz milyar liraya veya Bakanlar Kurulunca arttırılacak miktara balığ olduktan sonra kârlar Hazineye yatırılır.

Döner Sermaye İşletmesinin faaliyet alanı, çalışma usul ve esasları, basımı veya çoğaltımı yapılacak yazılı, sesli ve görüntülü eserlerin fiyatları, indirim hadleri, satış, reklam, bağış, ikramiye ve prim verme esasları ve muhasebe usulleri, Maliye ve Gümrük Bakanlığının olumlu görüşü alınmak suretiyle çıkarılacak yönetmelikte belirtilir.

Döner Sermaye işlemleri, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa tabi değildir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞININ KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUNUN BİR MADDESİNİN DEĞİŞ- TİRİLMESİNE İLİŞKİN KANUN TASARISI

MADDE 1. - 22.6.1965 tarihli ve 633 sayılı Kanunun 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Dinî Yayınlar Döner Sermaye İşletmesi

Madde 31. - Diyanet İşleri Başkanlığının, dinî yayın işlerini yürütmek amacıyla kurulmuş olan Dinî Yayınlar Döner Sermaye İşletmesinin sermayesi üç trilyon liraya çıkarılmıştır. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Dinî Yayınlar Döner Sermayesinin limitini aşan geçmiş yıl kârlarının tamamı tahsis edilen sermayeye mahsup edilir. Bu miktar Maliye Bakanlığının görüşü alınarak, Bakanlar Kurulunca beş katına kadar artırılabilir. Döner Sermayenin işletilmesinden doğan kârlar, ödenmiş sermaye tahsis edilen sermaye tutarına ulaşmıyaya kadar döner sermayeye eklenir.

Ödenmiş sermaye tutarı, tahsis edilen sermaye tutarına ulaştıktan sonra kalan kârlar, izleyen malî yılın şubat ayı sonuna kadar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili saymanlığa yatırılır.

Döner Sermaye, aynı yardımlar, döner sermaye faaliyetlerinden elde edilecek kârlar, bağış ve yardımlardan oluşur. Döner sermayeye verilecek aynı yardımların bedeli, tahsis edilen sermayeye mahsup edilir.

Bağış ve yardımlar tahsis olunan sermaye ile sınırlı olmaksızın tahsis olunan sermayeye eklenir. Şartlı bağışlar şart kılınan yere harcanır.

Döner Sermaye işletmesinin faaliyet alanları, çalışma usul ve esasları ile hesap usulleri, Maliye Bakanlığından alınacak görüş üzerine düzenlenen yönetmelikte belirtilir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Dinî Yayınlar Döner Sermayesinin hesap yılı malî yıldır. Malî yılın bitiminden başlayarak iki ay içinde hazırlanacak bilanço ve ekleri ile gelir ve gider belgeleri denetim için Sayıştay'a, birer örneği de aynı süre içinde Maliye ve Gümrük Bakanlığına gönderilir.”

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

S. Demirel

Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.

Prof. Dr. E. İnönü

Devlet Bakanı

E. Ceyhan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. T. Akyol

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

E. Şahin

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

Dışişleri Bakanı V.

Prof. Dr. O. Kumbaracıbaşı

Bay. ve İskân Bakanı

Prof. Dr. O. Kumbaracıbaşı

Tarım ve Köyişleri Bakanı

N. Cevheri

Enerji ve Tabii Kay. Bak.

E. Faralyah

Orman Bakanı

V. Tanır

Devlet Bakanı

C. Çağlar

Devlet Bakanı

İ. Tez

Devlet Bakanı

G. Ergenekon

Devlet Bakanı

Ö. Barutçu

Devlet Bakanı V.

E. Ceyhan

Millî Savunma Bakanı

N. Ayaz

Maliye ve Gümrük Bakanı

S. Oral

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

M. Moğultay

Kültür Bakanı

D. F. Sağlar

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Devlet Bakanı

Prof. Dr. T. Çiller

Devlet Bakanı

A. Gönen

Devlet Bakanı V.

G. Ergenekon

Devlet Bakanı

M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. Batallı

İçişleri Bakanı

İ. Sezgin

Millî Eğitim Bakanı

K. Toptan

Ulaştırma Bakanı

Y. Topçu

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. T. Köse

Turizm Bakanı

Prof. Dr. A. Ateş

Çevre Bakanı

B. D. Akyürek